

Nr 114

Av herr **Börjesson** i Falköping, *angående tilläggsjukpenningen vid barnsbörd.*

Enligt lagen om allmän försäkring är kvinnlig försäkrad berättigad till tilläggsjukpenning vid barnsbörd under förutsättning att hon under minst 270 dagar före nedkomsten eller den beräknade dagen härför varit placerad i lägst sjukpenningklass 3.

För att bli placerad i sjukpenningklass bör vederbörande försäkringstagare själv till allmänna försäkringskassan anmäla sina inkomstförhållanden m. m. Om denna skyldighet inte uppfylles kan således t. ex. en blivande mor gå miste om rätten till tilläggsjukpenning i samband med barnsbörd. Det har inträffat att blivande mödrar på grund av sådan uraktlåtenhet inte kommit i åtnjutande av denna förmån trots att vederbörande haft anställning under längre tid än de 270 dagar som föreskrivs för erhållande av tilläggsjukpenning samt under denna tid även erlagt avgift för sjukförsäkring. Det har även framkommit att riksförsäkringsverket med hänvisning till gällande regler avstyrkt anförda besvär trots att vederbörande kunnat frambära starka bevis för att hon haft förvärvsarbete under minst den tid som lagen föreskriver och därmed också rätteligen borde ha varit placerad i motsvarande sjukpenningklass.

Såvitt jag förstår beaktar riksförsäkringsverket vid prövning av ärenden av detta slag inte övriga förhållanden kring ärendet. Dit hör t. ex. det faktum att kvinnan i fråga i vederbörlig ordning inbetalat sjukförsäkringsavgiften men enbart på grund av slarv eller oförstånd underlåtit att iaktta sina lagenliga skyldigheter att göra anmälan till försäkringskassan. Som ett exempel vill jag här återge ett fall där det enligt min mening förelåg starka motiv för en mer allsidig prövning av ärendet. En 19-årig kvinna blev gravid. Hon hade arbetat i över ett år då arbetsgivaren också gjort avdrag på hennes lön för sjukförsäkringsavgiften. Den unga kvinnan hade emellertid sent omsider sänt anmälan till försäkringskassan. När hon där gjorde anspråk på den tilläggsjukpenning i samband med barnsbörd som hon fick känedom om skulle tillkomma henne meddelade försäkringskassan att hon inte varit placerad i sjukpenningklass den tid som erfordrades för att tilläggsjukpenning skulle utgå. Arbetsgivaren tillstyrkte att kvinnan varit anställd längre tid än de 270 dagar som lagen föreskriver, men försäkringskassan avtog ansökan. Kvinnan anförde besvär hos riksförsäkringsverket, men där följde man försäkringskassans beslut. Med sin besvärsansökan bifogade kvinnan förutom arbetsgivarintyget även intyg från vittnesgilla personer om övriga förhållanden som enligt min mening ur

social synpunkt borde ha beaktats till kvinnans förmån. Hon hade ett år tidigare tagit studenten och förlovat sig med en studerande som, när graviditeten var i femte månaden, övergav henne utan någon ekonomisk hjälp. Den 19-åriga blivande modern hade i den situationen endast att lita till sin mycket anspråkslösa lön för anskaffande av babyutstyrsel samt kläder som hon själv behövde. Genom att riksförsäkringsverket förvägrade henne tilläggssjukpenning måste hon anlita socialhjälp för att klara sig och barnet. Något förvärvsarbete kunde hon inte ta eftersom det daghem hon vänt sig till inte kunde bereda plats åt barnet innan det fyllt sex månader.

Liknande fall har relaterats i pressen, och av allt att döma är det i regel mycket unga kvinnor, helt okunniga om nödvändigheten av att sätta sig in i bestämmelser av olika slag, som på detta sätt förlorat sin lagenliga rätt till ekonomiska förmåner. Enligt min mening borde man vid den rättsliga prövningen ta hänsyn även till övriga omständigheter kring respektive fall i likhet med vad som sker på andra områden då lagbokstaven skall tolkas. Jag anser därtill att en stor del av skulden till att människor försummar att fullgöra sina lagenliga skyldigheter kan läggas på den mycket bristfälliga informationen från samhällets sida om nya lagar och framför allt om de regler som medborgarna måste iaktta för att t. ex. komma i åtnjutande av beslutade reformer.

Av synnerlig vikt bör det enligt min mening sålunda vara att försäkringsverket vid sin bedömning av ärenden av det slag jag här berört tar större hänsyn till de allmänna omständigheter som föreligger och som i t. ex. det fall jag ovan redovisat borde leda till en mildare bedömning av det »slarv» som vederbörande person gjort sig skyldig till. Självfallet bör förutsättningen för sådan mildare bedömning vara att personen i fråga med klara och kontrollerbara intyg kan bevisa att hon uppfyllt de primära kraven för placering i sjukpenningklass under den i lagen föreskrivna tiden.

Med stöd av det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om att sådana bestämmelser införes i lagen om allmän försäkring beträffande försäkrad kvinnas rätt till tilläggssjukpenning vid barnsbörd att vid bedömning av ett ärende, då kvinnas rätt härtill kan ifrågasättas på grund av hennes uraktlåtenhet att lämna vederbörlig anmälan till försäkringskassan om inkomstförhållanden etc., största möjliga hänsyn tas till den primära frågan om kvinnan i övrigt uppfyllt de krav som rätt till tilläggssjukpenning förutsätter; samt att vid bedömningen även hänsyn tas till kontrollerbara handlingar som bestyrker att vederbörande de facto äger rätt till ifrågavarande förmån.

Stockholm den 17 januari 1968

Bengt Börjesson (cp)
i Falköping